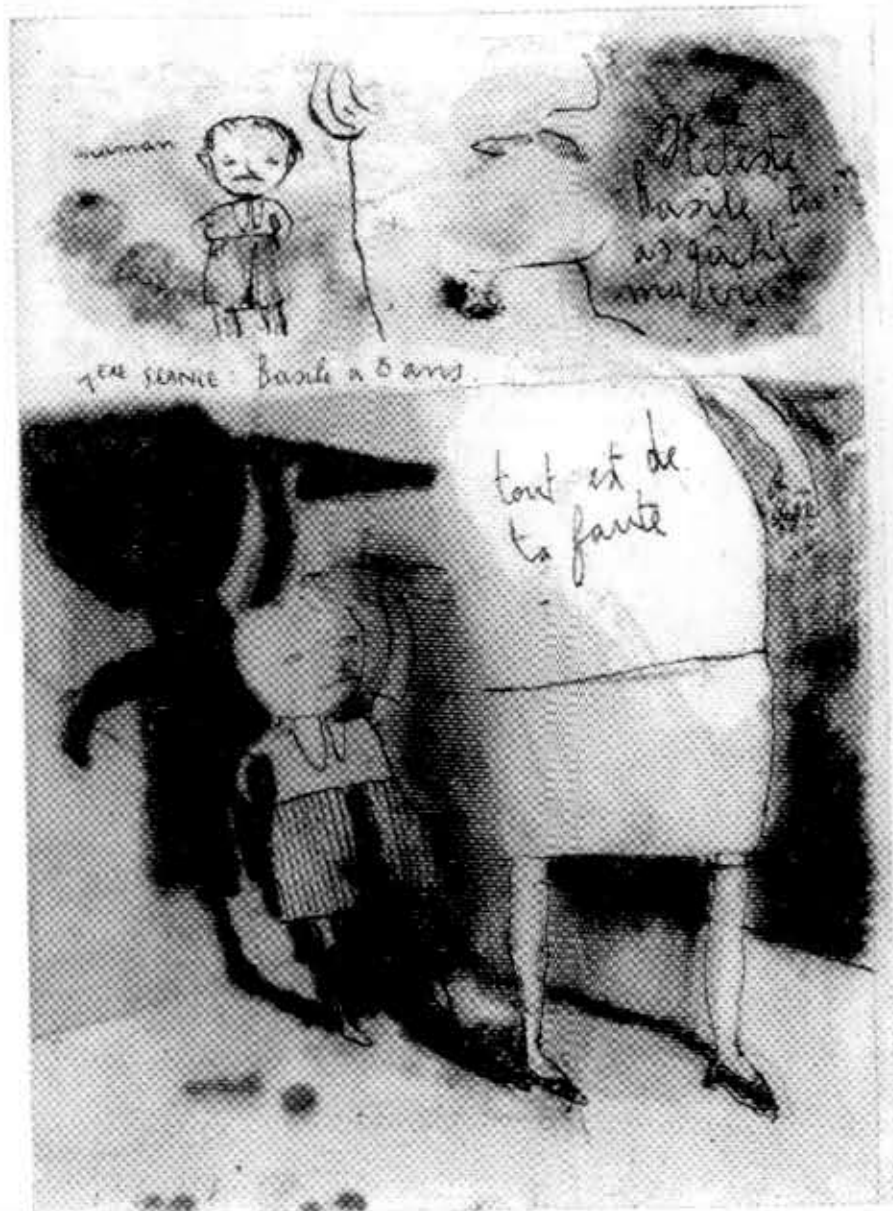

Frigo

PETRI KEMPPINEN

Belgian vastarintaliike

Dominique Goblet

Belgialaisella sarjakuvalla on kunniaakat perinteet: **Hergé, Edgar P. Jacobs, Peyo** ja **Jean-Michel Charlier** tekivät seikkailuisaan tekstin ja kuvan kummallisen yhdistelmän tutuksi kansanjoukoille. Belgian nykyisyys on kahtalainen. Lapsille on toki tarjolla uutta menestystä liike-elämässä à la Largo Winch. Mutta aikuissarjakuvan belgivaikuttajat **Didier Comès** ja **Benoit Sokaliin** uupuivat jonkin 80-luvulle tai piiloutuivat bittien maailmaan niin kuin **Francois Schulten** ja **Benoit Peeters**. Belgit sanoo, että heillä oli tylsää ja hiljaista, kunnes kummallinen brysseliläisryhmä Frigo tuli suuren yleisön eteen Angoulémessa 1994.

Nuorten artistien näyttely oli festivaalin ehdoton kohokohta: maalauksia, veistoksia ja mitä mielikuvallisemmalla tavalla tehtyjä sarjakuvia. Frigo oli tehnyt myyräntyötä lähes koko 1990-luvun. Nykyisellään noin tusinasta taiteilijasta koostuvan ryhmän perustajiin kuuluvat veljekset Olivier ja Denis Deprez sekä Thierry van Hasselt. Frigon (suom. jääkaappi) toimintaa johtaa Freon-niminen yhdistys. Ryhmää ovat tukeneet voimallisesti muutamat taidemesenaattit, ja nyt se yrittää seisoa entistä enemmän omilla jaloillaan.

Frigon Angoulémenten-näyttely on ollut esillä mm. Sveitsissä ja Italiassa. Tänä

vuonna Frigo pääsi Angoulémessa esille yhdessä L'Association-kustantamon tallin ja valppaiman ranskalaisen pienlehden Le Cheval Sans Tête'n kanssa. Osalle Frigon tekijöistä jo keskisuureksi kasvanut L'Association on luonteva väylä päästä julkaistuksi Ranskassa. Frigon tunnetuin artisti **Dominique Goblet** on esiintynyt muun muassa sveitsiläisen Atoz-kustantamon julkaisuissa ja saksalaisessa Strapazinissa.

Mitä uutta Frigo tarjoaa? Sen tekijöille ovat yhteistä kuvallinen voima, henkilökohtaisuus, kerrontatradition rikkominen ja muuallakin tavallinen taiteiden rajojen ylikävely. Frigo on galleria-ajan sarjakuvaa, vastapaino suuriin painoksiin yltävälle ja yhdenmukaiseksi muuttuneelle pintakiillolle. Frigon sarjakuva voi olla paitsi painotuote, myös katseltava miniatyyriasetelma, kipsiveistos tai ainutkertainen kuvakirja. Frigon julkaisut ovat aina olleet tyylikkäästi painettuja. Tänä vuonna se luottaa lukijakuntaansa niin paljon, että luvassa on peräti kuusi Frigobox-antologiaa. Kussakin on noin sata A5-koosta sivua. Sen lisäksi on luvassa sekä pieni- että suurikokoisia julkaisuja: muutamia veikeitä pikkulipareita sekä vuosittainen, jo viides Frigo-revue, joka muuttaa jatkuvasti muotoaan. Neljäs oli valtavan kokoinen serigrafiakirja.

Ulkonäöllisesti Frigo on valovuosien päässä 1950-luvun lastenseikkailusta. Kuitenkin vertailu tarjoaa oivaltamisen iloa. Silloinkin tuotti tulosta tietynlainen

ryhmähenki, vaikka Frigossa ei olekaan kysymys työnjaosta niinkuin Hergén studiolla.

Kuinka hassuilta näyttävätkään Frigon rinnalla 1950-luvun erot ja kiistanaiheet: neliskantrisia puhukuplia **Le Cheval Sans Tête** -lehden talli- ja pyöreitä piirtäneet Spiroun artistit. Sen, että tällaisesta pikanttiudes-

Vincent Fortemps

Stéphane de Longrée

Frigon sarjakuva voi olla paitsi painotuote, myös katseltava miniatyyriasetelma, kipsiveistos tai ainutkertainen kuvakirja.

ta löydettiin ratkaisevia eroja voi uskoa, kun tietää että Frigo on realisminäkemyskäsillään toistaiseksi päässyt kotimaassaan vain oppositioon. Tämä belgialaisen sarjakuvan vastarintaliike on arvostetumpi ja tunnetumpi ulkomailla kuin kotonaan. ○

Frigon vuositilaus maksaa 2000 Belgian frangia, ja sillä saa kuusi Frigoboxia, vuosittaisen numeroidun ja signeeratun Frigo-revuen, erilaisia pikkulehtiä, serigrafioita, kutsuja avajaisiin ja pippaloihin. Osoitteesta Frigo, Fréon A.S.B.L, 40 Avenue Saint-Bernard, 1060 BRUSSELS, Belgium.